

עזון תורני שכוחי אֵלֵינוּ שֶׁל תְּנִידוֹ

גליון 663

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח"ו יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

פנתח האה

"וַיִּשָּׂא בַלְעָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לְשִׁבְטָיו וְתַהֵי עֲלֵיו רוּחַ אֱלֹהִים"

מבאר רש"י בשם המדרש והתלמוד: "שוכן לשבטיו – ראה כל שבט ושבט שוכן לעצמו ואינן מעורבין. ראה שאין פתחיהם מכוונין זה כנגד זה, שלא יציץ לתוך אוהל חברו". כשראה זאת בלעם, ברך ואמר: **"מה טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל"**. "מה טבו אהליך – על שראה פתחיהם שאינן מכוונין זה מול זה כל אוהל ואוהל היה מונח בזווית שונה, באופן שפתחי האוהל וחלונותיו לא היו מכוונים אחד כנגד השני, כך שלכל משפחה הייתה פרטיות מוחלטת בתוך האוהל שלה. ההלכה היהודית קובעת: "לא יפתח אדם לחצר השותפין פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון. היה קטן לא יעשנו גדול, אחד לא יעשנו שנים". (בבא בתרא ס"ו) מקור הלכה זו הוא מדבריו של בלעם.

התורה דורשת מהאדם להתגבר על תכונת הסקרנות הטבועה בו. פעמים, יצר הסקרנות יוצא מפרופורציה ונוצר דחף שלילי להסתכל לתוך הבית של השני, לחדור לפרטיות ולראות מה קורה אצלו. כשבלעם ראה שאין פתחיהן של ישראל מכוונים זה כנגד זה הוא הבין, שכל אחד חי את חיו באושר ובסיפוק מבלי שיעניין אותו מה קורה אצל חברו. כל משפחה טוב לה עם מה שחנן אותה הבורא, ואורח חייה של המשפחה השכנה לא משנה כהוא זה את אושרה ושמחתה של השנייה. כשבלעם ראה אצל בני ישראל את המעלה המיוחדת הזאת, אמר: **"ראויין הללו שתשרה עליהן שכונה"**. וכאן מגיעים אנו לדורנו וצריכים אנו לעשות בדק בית ולהתבונן, מה קרה לנו? למה כל כך מעניין מה קורה אצל השני? למה כל ידיעה צריכה להגיע לכל מקום? קווי הנייעס והחדשות הפופולרים, הוואצאפים למיניהם וכו' האם לא יצאנו קצת מפרופורציה? האם אנו לא רוצים שתשרה עלינו שכונה?

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

"מה טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל"
זהו הפסוק הראשון בברכה האחרונה של בלעם, שבעקבותיה נאמר: **"ויחר אף בלק אל בלעם ויספק את פפיו ויאמר בלק אל בלעם לקב איבי קראתיך והנה ברכתך בך זה שלש פעמים: ועתה ברח לך אל מקומך אמרתי כפד אכבדך והנה מנעך ה' מן כבוד"**.

כלומר: בעקבות ברכה זו גירש בלק את בלעם, **מה הכעיס כ"כ את בלק? בגמרא (סנהדרין קה:)** אמר רבי יוחנן: מברכתו של אותו רשע אתה למד מה היה בלבו. ביקש לומר שלא יהא להם בתי כנסיות ובתי מדרשות – (ואמר שלא ברצונו): **"מה טבו אהליך יעקב"**... בלעם הרשע רצה לקלל את עם ישראל שלא יהיו להם בתי כנסיות ובתי מדרשות. כאשר שמע בלק את הברכה שנהפכה ל"מה טבו אהליך יעקב", הוא כועס מאד על בלעם, ואומר לו שזו הברכה הקשה מכולם.

מי היה בלק? בלק היה בן ציפור, שהיה בן מואב, שהיה בן לוט, שהיה בן הרן, אחי אברהם אבינו.

מי היה בלעם? בלעם היה בן בעור הוא לבן, אביהן של רחל ולאה שנישאו ליעקב אבינו. בלעם אי"כ, היה אח של רחל ולאה. הוא נולד מברכת יעקב ללבן שברכו בבנים, לאחר שבנים לא היו לו ותפלתו של יעקב נשאה פרי ונולד בלעם. **נמצינו למדים, כי בלעם חב את חיינו ליעקב אבינו, ובלק חב את חיינו לאברהם אבינו שבזכות תפילתו ניצל לוט מסדום, ואם לא כן, מואב לא היה נולד.**

הם חיים בעולם בזכות התפילה של עמ"י ועדיין מנסים למחוק את הבתי כנסיות ובתי מדרשות!
לכן בלק מגרש אותו משום שאם יש יהודים שקובעים עיתים לתורה, שמתפללים בבתי כנסיות – אין תקומה לאויבי ישראל! את זה הבין וידע בלק!

אמרי השבת
הזקת נרות
מוצאי שבת 8:32
7:28
ט"ז לשמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
9:03

אזהרה

במיוחד יש להיזהר לא לפגוע בתלמידי חכמים ואברכים ובני תורה, שפגיעה בהם היא בזיון כבוד התורה ואין כבודם מחול (קידושין לב.), ויש בזה סכנה גדולה (אבות פ"ב מ"י), והקדוש ברוך הוא תובע את עלבונם (ברכות יט.).

ומי שפוגע בכבוד תלמיד חכם נקרא אפיקורוס (סנהדרין צט סע"ב).

ועל אחת כמה וכמה גדולי ישראל, שדינם כדין רבו מובהק גם אם לא למד ממנו תורה מעולם (יו"ד רמד, י), שצריך להיזהר בכבודם מאד.

ישנם לצערנו אנשים שמכונים "דתיים" שלקחו לעצמם תואר של "פרשנדתא" ומביעים דעתם או יותר נכון את חוסר דעתם בנושאים מנושאים שונים למה כך ולמה אחרת? ומהרהרים בקול אחרי הנהגה של רב פלוני או רב אלמוני למה עשה כך ואיך הוא אומר כך.

עפרא לפומייהו. מי שמך לשר ושופט להביע דיעה על תלמידי חכמים, שמוסרים נפשם על כלל ישראל?!

פתאום קמים אנשים שלא יודעים הלכה אחת. שמעולם לא ראו צורת אות בגמרא, מפזרים בוץ ורפש על חכמי ישראל. **אוי להם מיום הדין ומיום התוכחה, גהינם כלה ועונשם אינו כלה.**

אמר רב כל המבזה ת"ח אין רפואה למכתו, הגמרא בפרק "חלק" אומרת אפילו אמר בזלזול הני רבנן, או מה מועילים ת"ח הרי לעצמם הם לומדים, הרי זה **אפיקורוס** ואין לו חלק לעולם הבא.

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

בספר "פקודת המלך" של רבי ישראל נחמן מדרוהוביץ זצ"ל הביא מדברי הפרקי דרבי אליעזר: "בשעה שביקש בלק מבלעם לקלל לו את ישראל, אמר לו בלעם לבלק: איך אקללם, והלא הם הולכים בבגדי שבת ויום טוב, ולא עוד אלא שהולכין אצל הדרשה בשעה שהחכם יושב ודורש.

מה הקשר בין בגדי השבת ודרשת הרב – לענין הקללה שביקש בלק מבלעם?

ביאר הגאון רבי אברהם ברוך מני מרבני חברון, בן הגאון רבי אליהו סלימאן מני, רבה הנודע של חברון שביום חמישי ח' תמוז היתה הילולתו. על פי מה הידוע, שכל ענין הניחושים והכשופים הוא המשכת שפע מהכוכבים והמזלות לארץ, ועל ידי זה פועלים מה שפועלים, אך אינם שולטים אלא על מי שהוא תחת שלטון הכוכבים.

לא כן ישראל, אשר עליהם נאמר "כי חלק ה' עמו", בשעה שעושים רצונו של מקום – אין שום אומה ולשון ומכשף ומנחש שיוכל לשלוט בהם. כפי שאמר רבי חנינא לאותה אשה שהיתה מחזרת ליטול עפר מתחת רגליו, על מנת לעשות לו מעשה כישוף ולהרע לו (סנהדרין סז): אם תצליחי, לכי ועשי זאת, שהרי נאמר "אין עוד מלבדו", ואם הקב"ה חפץ בי – לא תוכלי להרע לי כלל.

והנה, ידוע מה שכתב ה'אבן עזרא' ששמירת שבת קודש והתענוג ביום זה מורה שאין אנו תחת שליטת הכוכבים. שהרי יום שבת הוא תחת ממשלת כוכב שבתאי, והיה צריך להתאבל בו וללבוש שחורים ולהתעטף שחורים ולהתבודד בהרים וכיוצא בזה, שכל זה עושה המנחש להמשיך כח שבתאי עליו. **אך אנו עושים להיפך** – לובשים לבנים ומתעטפים לבנים ואוכלים ושותים וחוגגים, להורות שאין אנו תחת ממשלתו, אלא רק תחת ממשלת השם יתברך.

בשעה שביקש בלק מבלעם לקלל לו את ישראל, אמר לו בלעם לבלק: איך אקללם והלא הם הולכים בבגדי שבת ובבגדי יום טוב דהיינו שלובשים לבנים ומתעטפים לבנים – שזה היפך מידתו של שבתאי, ולא עוד אלא שהולכים אצל הדרשה בשעה שהחכם יושב ודורש, ומתאספים אגודות אגודות לעסוק בתורה ושמחתה – ואף זו היפך מידתו של שבתאי, האוהב התבודדות ושיבה לבד, מבלי התאספות עם, וכל זה מורה שאינם תחת ממשלת הכוכבים, ואם כן איך אקללם, הלא עם זה ברוך ומבורך מפי הקב"ה.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

בספר "מנורת המאור" פרק רביעי נ"ד, פסק שהשומע לשון הרע או שום גנאי על תלמיד חכם, לא די לו כשלא יקבלנו ושלא יאמין הדבר בו, אבל חייב כל אדם לקנא קנאת השם ולהשיב בעבורו ולמחות אם יש בידו למחות, ואם לא עשה כן נענש עליו.

מעשה נורא המובא בירושלמי (חגיגה פרק ב הלכה ב) וממנו למדים אנו משהו על חומרת עונשו של השומע פגיעה בכבודם של תלמידי חכמים ואינו מוחה כראוי.

הגמ' מספרת, שבעיר אחת חי לו מוכס יהודי, רשע ורע מעללים, רע לשמים היה האיש, ורע גם לבריות. את עושרו צבר על גבם של התושבים העשוקים, והכל סלדו ממנו וממעשיו. ויהי היום והמוכס נפטר לבית עולמו, באותו יום בדיוק נפטר גם רבה של העיר, תלמיד חכם מובהק ובעל מעשים טובים, אהוב למקום ואהוב על הבריות.

יצאו שתי ההלוויות אל בית העלמין, אך בעוד את מיטתו של הרב ליווה קהל עצום בני העיר ועוד, את מיטתו של המוכס נשאו אך בקושי בני משפחתו קרוביו המועטים. ולפתע אירע הדבר, קול המולה נשמע וגדוד לסטים שודדים כמושים הגיחו מאי שם, היו אלו לסטים שהפילו את חיתתם על בני העיר, ואיש לא חפץ להידקר בחרבם, הניחו המלווים את מיטות הנפטרים על הקרקע וברחו ונפוצו לכל עבר. רק תלמיד אחד, לא אבה לנטוש את מיטת רבו, הוא היה דבוק ברב במסירות נפש ולכן התחבא מאחורי סלע והמתין בדריכות לראות כיצד ייפול דבר. הליסטים הסתובבו מעט, הנה והנה, וראו שאין מה לקחת, אחר כך הלכו כלעומת שבאו. כחלוף שעה קלה שבו המלווים אל המקום, על מנת להמשיך במסע ההלוויה. ברם, כאשר ניגשו אל מיטות הנפטרים, שבכורח הנסיבות נמצאו זו לצד זו, חלה טעות נוראה, קרוביו של המוכס נטלו בטעות את מיטתו של הצדיק, וכל בני העיר אחזו במיטתו של המוכס, בטעות כמובן. עצרוהו!!! צעק התלמיד בקול ניחר לעבר המלווים.

מה אתם עושים?... אבל איש לא הקשיב לו. קרוביו המועטים של המוכס התרחקו בדממה אל עבר בית העלמין וטמנו את הצדיק בביזיון נורא, במיעוט מלווים וללא הספדים, ואילו המוכס המת נישא בכבוד מלכים על ידי המון העם, הספדים נישאו, גרונות נשתנקו, והמוכס הורד אל הקבר כאילו היה צדיק הדור. מוכה יגון שב התלמיד לביתו, המראה הטריד את מנוחתו וכמעט שהטריף את דעתו, כיצד זה יתכן שב ומלמל, מדוע נענש רבי בעונש כה נורא, להיקבר כאילו היה חלילה רשע מתועב, ובמה זכה אותו מוכס שפל לכבוד העצום. הוא בכה והתענה, התמרמר והתיישר, ובאותו לילה נגלה אליו רבו בחלום, פניו מאירות וכולו אומר הוד ותפארה. למה?... רבי?... בכה התלמיד בחלומו. והרב ניחמו בנועם, ואמר לו, מה לך מצטער, בוא עמי ואראך היאך אני יושב בגן עדן, בכבוד שאין למעלה הימנו, וכיצד אותו מוכס רשע נתון בגיהנום הנורא, וציר של פתח גיהנום סובב באוזניו. אלא מאי. תמה אתה על הטעות הנוראה שאירעה בלוויה. הסכת ושמע.

פעם אחת שמעתי בגנות תלמידי חכמים ולא מחיתי, ומן השמים נגזר עלי עונש נורא שכזה, אותו קיבלתי טרם עלותי לעולם העליון, צח כשלג, ואילו אותו מוכס, במה זכה לכל הכבוד בכך שפעם אחת הכין סעודה לשר העיר, ולא בא שר העיר לביתו, וחילק המוכס את הסעודה לעניים, והיה זה שכרו. התלמיד נייעור משנתו, דעתו מיושבת, לבו פועם בעוז, ומילותיו של רבו מהדהדות באוזנו, **פעם אחת שמעתי בגנות תלמידי חכמים ולא מחיתי.**

אכן, לא רק המבזה תלמידי חכמים, גם השומע בגנותם ומחריש לא ינקה מן הדין הנורא.

העובד קפץ על השולחן, פירק את אחד הריבועים בתקרה ונתלה הפוך, כשראשו לכיוון החדר ורגליו למעלה. הוא קרץ בעינו לחברו שתיכף יבין. המנהל שמע רעשים ונכנס. העובד אדום-הפנים בישר לו: "אני מנורה!". "קח את החפצים שלך וצא ליומיים חופש", נבח המנהל. העובד ירד מהתקרה וחברו החל לארוז חפצים. "מה זה?" נדהם המנהל, "לאן אתה הולך?" "הביתה", השיב העובד ביובש. "אני לא יכול לעבוד בחושך..."

אמר רב יהודה אמר רב: "כל המבזה תלמידי חכמים אין לו רפואה למכתו". (שבת ק"ט:)

קצת מאתנו

סיפר המגיד רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: כשהייתי בנובהרדוק היה מסביר הסבא מנובהרדוק זי"ע את בלעם, כך: היה פעם שמש נאמן שניקה את בית המדרש בשעת לילה מאוחרת, לאחר חצות. לפתע, הבחין כי הגנב של העיר נכנס בשקט לבית

הכנסת. הגנב לא הבחין בו. ראה זאת השמש והתכופף מיד מתחת אחד השולחנות להביט בעקבותיו ולתפוס אותו בגנבתו "על-חם", אחת ולתמיד!... אז רואה השמש, והנה הגנב ניגש לארון הקודש, מנשק את הפרוכת ומתחיל לבכות!!! השמש לא הבין מה קורה כאן, מה קרה לגנב שהגיע לארון הקודש, אולי הגנב הניח בבית ילד חלה ושמא קרה משהו אחר. המתין בסבלנות לשמוע מה בפיו אלו בקשות ישמיע, הנה היא שומע: "ריבונו של עולם! - תן לי רוח הקודש!" יותר הוא לא הצליח לשמוע... אחרי שעזב הגנב את ארון הקודש, לא יכול היה השמש להתאפק, יצא מהמחבוא ודילג אחריו, פנה אליו השמש בחשיכה: ר' יהודי, אף אחד לא נמצא כאן, רק אני ואתה, שמעתי עכשיו שהתפללת, אנא ממך, תסביר לי, מה התכוונת בבקשותיך? תאמר לי את האמת, האם השתגעת וכי רק רוח הקודש חסרה לך?... מה קרה לך ידידנו הגנב?... ענה לו אותו גנב: אי! מה אתה לא מבין. מי כמוך יודע מה זה לילה חרפי קשה, כמה קשה לפרוץ לבית סגור ומסוגר, אני ממש מייסר את עצמי. עד שאני כבר בפנים, מאותו רגע מתחיל חיפוש הארנק של בעל הדירה וזה כל כך קשה, חיפוש בחורים ובסדקים מתוך פחד ואימה עד כי רק אנשים בודדים מסוגלים לעמוד בפחד כזה. פחד ומתח... ואילו היה לי רוח הקודש הרי הייתי יודע היכן טמונה הכספת - ופונה ישר אליה וחוסך את כל הצער החולף על ראשי..

ואז סיים הסבא מנובהרדוק ואמר: אותו דבר בלעם, הוא זוכה לדבר עם הקב"ה, הוא זכה שהקב"ה שם לו את דבריו בפיו, הוא זכה לנבואות לרוח הקודש! אבל מה הוא עושה עם זה? מקלל! מנסה להרוויח כסף בכל מיני דרכים וערמומיות, ובמקום לנצל את הנבואה ששרתה עליו, הוא הולך ומוכרה בנזיד עדשים, כאותו גנב שהולך להתפלל להקב"ה שיהיה לו רוח הקודש!

אם יהיה לו רוח הקודש מה הוא יעשה בה, שטויות!

כמה מוסר השכל אנו צריכים ללמוד מכך לנצל את כוחותינו וללמוד משהו מאותו טוב שהקב"ה משפיע עלינו... לא ללמוד מדרכי בלעם שכבר זכה להשראה מלמעלה, אבל לא ידע לקחת אתה לכיוון הנכון...

שיעור טעמי המקרא ודקדוק מר' שאול סאלם בביכנ"ס "היכל יצחק דוד" כל שבת בשעה 15:00

ברכה והצלחה
ובריאות איתנה
אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה
סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
 מהרב **שמשון פוקס שליט"א**
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכנ"ס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 19:30

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית 6:30
מנחה וערבית (סמוכות) 19:30
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
 יום א' - הרב **שמשון פוקס שליט"א**
 יום ב' - הרב **הגאון אברהם הכהן שליט"א**
 יום ג' - הרב **רפאל עגיב שליט"א**
 יום ד' - הרב **בן יאבו שליט"א**
 יום ה' - הרב **שלום אטלן שליט"א**

בית הכנסת
"עולי בבל"
ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל
שחרית - 5:20 נץ
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 19:30
שיעורי תורה מידי יום
שעה לפני מנחה
יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 20:00
"יש קונה עולמו בשעה אחת"
שימו לב <<<<

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00
ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00